

1.Кои аспекти на енергийната сигурност бихте определили като основни в контекста на новите геополитически реалности?

Географски видимо е, че България се намира на пътя на геоенергийните и геополитическите интереси на глобалните и регионалните енергийни лидери. Също така не е тайна, че България е енергийно неосигурена и поради тази причина е жизнено зависима от енергийните лидери в света. Постигането на енергийна сигурност предполага стратегия за управление на енергийната зависимост чрез съответната енергийна политика, геополитика и геоенергетика, така че на страната да са гарантирани, на достъпни цени, сигурни и своевременни доставки на необходимите енергийни ресурси (природен газ) от диверсифицирани източници и трасета. България е в неизгодна позиция, тъй като се намира между лидерите в света- „източния” и „западния” лидер. С единия е необходимо да се поддържат добри взаимоотношения, защото сме енергийно зависими от него. С другия членуваме в една организация- НАТО, в която той диктува правилата. А за да запазим позициите си в нея трябва да се съобразяваме и до някаква степен да се подчиняваме. Тази военнополитическа организация се е ангажирала с проблемите на енергийната сигурност- гарантиране на доставките и сигурност на морските трасета, киберсигурност, превенция на терористични атаки за нарушаване физическата цялост на фиксирани енергийни трасета. За да отговорим на условията и изискванията на едната сила, и за да осигурим енергийно страната си са ни необходими пари. За да изпълняваме в пълен обем поставените ни задачи от другата страна и да защитаваме достойно позициите си е необходимо да бъдем подготвени, натренирани, осигурени с съвременни и конкурентни сили и средства, което се постига отново с пари. Основният извод, до който стигам е, че в глобалната епоха принципите на взаимозависимост и взаимосвързаност се отнасят и за енергийната сигурност. В този смисъл най-важната политическа цел е да се постига баланс на интересите на основните действащи лица в енергийната сфера – страните производителки, страните потребителки и транзитните (тези на чиито територии преминават енергийните трасета) страни.

2.Какви са перспективите за укрепване на евроатлантическото партньорство след срещата на върха на НАТО в Уелс? Как виждате приноса на България в това отношение?

Перспективите за укрепване на евроатлантическото ни партньорство са:

- влагане на пари за модернизиране на базите, техниката, системите, оръжията, екипировката и средствата за осигуряване на подготовката, обучението и натренираността на личния състав.
- повишаване на подготовката на армията ни чрез повече съвместни учения със силите на страните членки на НАТО за постигане на максимални резултати при съвместно изпълнение на поставените им задачи.
- превъоръжаване със съвременна и модернизирана бойна техника.

- увеличаване на подготовения личен състав в лицето на подрастващото поколение чрез въвеждане на задължителна военна служба и задължително военно обучение в училищата.

Ако тези предизвикателства бъдат реализирани България ще се нареди сред първите по принос и ще затвърди мястото си в евроатлантическия съюз.

3.Как според вас ще се отразят в краткосрочен и дългосрочен план конфликтите в Украйна, Близкия Изток и Северна Африка върху системите на националната, регионалната и международна сигурност, в частност – върху евроатлантическото сътрудничество? Какви са очакванията ви по отношение на последствията от тези кризи в България?

Фактът, че България е страна-членка на такава глобална организация и, че съществуващите конфликти са в непосредствена близост до границите ѝ, означава, че на един или друг етап от развитието на тези конфликти евроатлантическото сътрудничество ще постави условия и предизвикателства пред Въоръжените сили. Своевременното създаване на политики, стратегии и планове на базата на модели и методи, които да отчитат възможните алтернативи, предполага адекватна, адаптивна и ефективна реакция на органите и институциите срещу последиците от тези кризи, които застрашават всички сфери на социалния живот в страната. На този етап само с две фрегати и един противоминен кораб, които са изключително недостатъчно модернизирани, българските ВМС все още успяват да защитят интересите на страната и да докажат, че са достоен участник в многонационалните мисии на НАТО.

25.11.2014г

лейт. Ваня Орманова